Kur’ân’ı tecvid ile okumak

Bekir Sıtkı Bey: “Tecvid ne demektir? Bu kuralları kim belirlemiştir?”

Tecvid, Kur’ân’ı okurken harflerin hakkını vermek, harfleri mahreç ve aslına uygun olarak okumak demektir. Tecvid kuralları, Hazret-i Cebrâil’in (as) Peygamber Efendimiz’e (asm) Kur’ân’ı nazil buyurduğu–tabir câizse—şivedir. Yani Cebrâil (as) Kur’ân’ı âyet âyet indirirken nasıl okumuşsa, harflerin boğazdan çıkış biçimlerini nasıl göstermişse, harfleri hangi gırtlak, hançere, boğaz ve ağız sesi ile okumuşsa, Peygamber Efendimiz’e (asm) Kur’ân’ı vahy ederken nasıl kıraat etmişse, bütün bu okuyuş ve kıraat biçimleri Tecvid kuralları olarak tesbit edilmiş ve bir araya toplanmıştır. Yani “Tecvid” adı altında öğretilen okuyuş kuralları Hazret-i Cebrâil’den (as) Peygamber Efendimiz’e (asm) intikal eden okuyuş biçimlerinden ve kurallarından başka bir şey değildir.

Kur’ân’ın tecvid kuralları ile nazil olduğunu yine Kur’ân’dan öğreniyoruz: “Biz onu senin kalbine iyice yerleştirmek için böyle yaptık. Onu tertil üzere indirdik.” 1 Bir diğer âyette Cenâb-ı Hak Kur’ân’ı tecvid üzere okumayı şöyle emreder: “Kur’ân’ı açık açık, tâne tâne, tertil ile oku.” 2

Âyetlerde geçen tertilin ne olduğu sorulduğunda Hazret-i Ali (ra) şöyle cevap vermiştir: “Tertil, harflerin tecvidini, sıfatlarını, okuyuş biçimlerini, mahreç özelliklerini ve vakıfları bilmek demektir.”

Kur’ân’ı hatâsız okuyacak kadar tecvid bilmek her Müslüman için farzdır.

Ancak Allah hiç kimseye güç yetiremediği bir teklif yüklememiştir. Kişi, gerek dilindeki bir konuşma ârızasından dolayı, gerekse kendisine öğretecek bir kimse veya imkân bulamadığından dolayı tecvidi öğrenmemişse Allah katında mâzurdur, mes’ûl değildir.

Fakat elinde öğrenme ve uygulama imkânı olduğu halde sırf ihmalkârlıktan dolayı öğrenmeyen veya öğrenip unutan, ya da öğrendiği halde Kur’ân’ı tecvid üzere okumayan mes’ûldür.

Dipnotlar:

1- Furkan Sûresi, 25/32.

2- Müzemmil Sûresi, 73/4.